

Vergaderjaar 2019–2020

24 804

Veiligheidsbeleid Burgerluchtvaart

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 144

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 september 2020

Met deze brief informeer ik u mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Minister voor Medische Zorg en Sport, de Minister van Buitenlandse Zaken, de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over de nadere maatregelen die het kabinet treft 1) rondom de uitvoering van het EU-inreisverbod voor Nederland, specifiek de lijst van uitzonderingscategorieën en 2) de uitzonderingen op het dringende advies tot thuisquarantaine voor reizigers die terugkeren uit landen of gebieden die een oranje of rood reisadvies hebben vanwege de verspreiding van het coronavirus. Essentie van de aanpak is een beperkte uitbreiding van de uitzonderingen, onder strikte voorwaarden, die waar noodzakelijk bijgesteld en aangescherpt kunnen worden wanneer de situatie daarom vraagt.

Vanwege het coronavirus is voor veel mensen de wereld ineens een stuk kleiner geworden. Op 18 maart jl. heeft Nederland een inreisbeperking ingesteld voor niet noodzakelijke reizen van personen vanuit derde landen naar alle EU- en Schengen lidstaten en het Verenigd Koninkrijk (VK) om verspreiding van het COVID-19 virus tegen te gaan. Personen uit landen buiten de EU of Schengenzone en het VK kunnen hierdoor niet naar de EU of de Schengenlanden en het VK reizen. Deze ingrijpende maatregel had en heeft nog steeds impact op het persoonlijk leven van vele Nederlanders. Bezoek van vrienden en familie uit het buitenland is soms onmogelijk en geliefden werden door deze maatregel lange tijd van elkaar gescheiden. Met het instellen van de tijdelijke regeling langeafstandsgeïeliefden, werden herenigingen met geliefden uit het buitenland weer mogelijk. Ook werden vanaf 15 juni de mogelijkheden voor reizen binnen de EU groter, maar voor reizigers van buiten de EU, Schengen of het VK geldt het EU-inreisverbod nog altijd. Dit brengt wereldwijd moeilijke dilemma's met zich mee, zowel op maatschappelijk als op economisch gebied.

Bij het instellen van het EU-inreisverbod is, vanwege het maatschappelijk en economisch belang, vanuit de EU een lijst opgesteld van uitzonderingscategorieën van reizigers die ondanks het EU-inreisverbod toch naar de EU of de Schengenlanden en het VK mogen reizen. Deze EU-lijst is opgesteld in de zoektocht naar een balans tussen de bestrijding van het coronavirus en het minimaliseren van de negatieve gevolgen van de EU-inreisbeperking. Het voorkomen van verspreiding van het COVID-19 virus staat hierbij voorop. De uitvoering van het EU-inreisverbod en de lijst van uitzonderingscategorieën is aan de lidstaten. Dat betekent dat Nederland hierin een keuze heeft om minder uitzonderingscategorieën toegang te verlenen tot Nederland. Wel is de afspraak dat lidstaten niet ruimer dan deze EU-lijst personen toegang verlenen tot hun grondgebied. Het kabinet acht het van groot belang dat de negatieve impact van het EU-inreisverbod zoveel mogelijk wordt beperkt, daarom heeft Nederland de EU-lijst van uitzonderingscategorieën integraal overgenomen. Daarbij is ook rekening gehouden met bijvoorbeeld de continuïteit van logistieke processen. In de brieven van 30 juni en 16 juli jl. is uw Kamer over de huidige lijst uitzonderingen op het EU inreisverbod voor Nederland geïnformeerd. Op dit moment zijn de volgende categorieën voor Nederland uitgezonderd van het EU-inreisverbod:

- Grenswerkers;
- Personen werkzaam in het transport van goederen en ander transportpersoneel, voor zover noodzakelijk, dit omvat containerschepen, bulkschepen (bijvoorbeeld erts of steekool), tankers (brandstoffen en chemicaliën), visserij, personen werkzaam in de energiesector, dus olie- en gasplatformen en windmolenparken alsmede offshorebedrijven die diensten verlenen aan deze sector, en flight crew;
- Transitpassagiers die via Nederland of een ander Schengenland naar een ander derde land willen reizen;
- Zeevarenden in het bezit van een zeemansboekje. De uitzonderingen gelden niet voor zeevarenden op commerciële jachten en pleziervaart.
- Diplomaten als zij in de uitoefening van hun functie reizen;
- Militairen als zij in de uitoefening van hun functie reizen;
- Personeel van internationale organisaties als zij in de uitoefening van hun functie reizen en personen uitgenodigd door internationale organisaties;
- Personeel van humanitaire organisaties zij in de uitoefening van hun functie reizen;
- Personen die zwaarwegende redenen hebben om hun familie te bezoeken; hierbij gaat het om reizen in uitzonderlijke gevallen. Een uitzonderlijk geval is het bezoeken van een terminaal ziek familielid en het bijwonen van een begrafenis. Het is bedoeld voor de eerstegraads- en tweedegraadsfamilieliden.
- Zorgpersoneel;
- Personen die internationale bescherming behoeven;
- Personen die uit humanitaire overwegingen worden toegelaten;
- Studenten in het bezit van een kennisgevingsbrief van de Immigratie- en Naturalisatiedienst;
- Kennismigranten in het bezit van een kennisgevingsbrief van de Immigratie- en Naturalisatiedienst of een Nederlandse tewerkstellingsvergunning.
- EU burgers (met inbegrip van onderdanen van het Verenigd Koninkrijk) en hun familieleden, inclusief personen die onder de regeling lange afstandsrelatie vallen;
- Onderdanen van Noorwegen, IJsland, Zwitserland, Liechtenstein, San Marino, Monaco, Vaticaanstad en Andorra en hun familieleden;
- Onderdanen van derde landen die in het bezit zijn van een verblijfskaart of een verblijfsvergunning overeenkomstig de richtlijn 2003/109/EC (de Richtlijn langdurig ingezetenen) en hun familieleden;

- Onderdanen van derde landen die hun verblijfsrecht ontlenen aan andere Europese richtlijnen of aan het nationale recht van een lidstaat en hun familieleden;
- Houders van een visum voor lang verblijf, inclusief de personen met een machtiging voor voorlopig verblijf (MVV).

Het kabinet heeft strikte voorwaarden gesteld aan personen die op grond van een uitzonderingscategorie Nederland willen inreizen. Er zijn verschillende waarborgen in het proces ingericht om na te gaan of personen terecht een beroep doen om uitgezonderd te worden van het EU-inreisverbod voor Nederland. Deze check wordt op basis van het reisdoel gedaan door de verantwoordelijke autoriteit en/of organisatie in Nederland. Daarnaast zijn de personen ook tijdens hun verblijf in Nederland gehouden aan de coronamaatregelen die het kabinet heeft ingesteld.

Momenteel wordt op Europees niveau verkend of de huidige EU-lijst van uitzonderingscategorieën met andere doelgroepen kan worden uitgebreid. Gezien de duur van de crisis en daarmee de aanhoudende sociale, maatschappelijke en economische effecten van het inreisverbod, heeft Nederland vooruitlopend op het EU proces een verkenning uitgevoerd naar de mogelijke uitbereiding van de categorieën reizigers die vanuit buiten de EU toch in zouden mogen reizen. In dit verband is gekeken of vanwege het maatschappelijke en/of economische belang bepaalde doelgroepen onder de huidige lijst van uitzonderingscategorieën voor Nederland geschaard kunnen worden. Daarbij is ook gekeken naar diverse praktische aspecten rondom de aanpassingen zoals de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de lijst van uitzonderingscategorieën en waarborgen in het proces zodat eventuele fraude van de procedure wordt voorkomen.

Het EU-inreisverbod is momenteel een van de belangrijkste instrumenten die Nederland heeft om reisbewegingen met risicolanden buiten de EU te beperken en zo import van COVID-19 uit risicogebieden van buiten de EU zoveel mogelijk te voorkomen. Het maken van meer uitzonderingen op het EU-inreisverbod heeft meer reisbewegingen uit risicolanden buiten de EU tot gevolg. Wanneer groepen uitgezonderd worden op het EU-inreisverbod dienen altijd de risico's voor de volksgezondheid die een dergelijke uitzondering met zich mee brengt gewogen en waar mogelijk gemitigeerd te worden. Immers, uitzonderingen op deze maatregelen brengen een potentieel risico voor de volksgezondheid met zich mee.

In het licht van het voorgaande toelichting en door verschillende verzoeken van maatschappelijke organisaties, de private sector, nationale (sport)organisaties en autoriteiten uit derde landen is in de verkenning gekeken welke categorieën reizigers nu toegevoegd zouden moeten worden aan de huidige lijst van uitzonderingscategorieën voor Nederland, mede gezien de onbekende einddatum van het inreisverbod. Op dit moment heeft de inreisbeperking onder meer een grote impact op de topsportactiviteiten en het bedrijfsleven (o.a. het midden- en kleinbedrijf) in Nederland. Dit heeft ook weer uiteenlopende gevolgen voor de Nederlandse burgers, zeker nu veel activiteiten geen doorgang kunnen vinden, van het kunnen behouden van een baan tot het gemis van de beleving bij bijvoorbeeld een internationale voetbalwedstrijd. Omdat voor deze groepen een helder en eenduidig afwegingskader is, inclusief waarborgen voor het voorkomen van fraude en het beperken van al te grote instroom van reizigers uit risicogebieden, heeft het kabinet besloten om de inreisbeperking te versoepelen van reizigers die een belangrijke bijdrage leveren aan het bedrijfsleven, onder andere voor het midden en

kleinbedrijf, en de Nederlandse topsport. Aan deze versoepeling worden de volgende strikte voorwaarden en kaders gesteld.

Voorwaarden voor reizigers die een reis maken die aantoonbaar bijdraagt aan de Nederlandse economie en samenleving

Gelet op het economische belang dat het Nederlandse bedrijfsleven (onder andere het MKB) heeft bij het behouden van hun concurrentiepositie en verdienvermogen ook in deze veranderlijke tijden, heeft het kabinet besloten om de inreisbeperking naar Nederland van reizigers uit derde landen die niet op de veilige landenlijst van de EU staan en die met hun reis aantoonbaar bijdraagt aan de Nederlandse economie en samenleving per 21 september te versoepelen.

De versoepeling van de inreisbeperking is alleen mogelijk als de betreffende reiziger bij een Nederlandse ambassade een (onderbouwde) aanvraag heeft ingediend voor een reis waaruit blijkt dat aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De reiziger moet in het bezit zijn van een uitnodiging met een bevestigde afspraak met of bezoek aan een geregistreerd bedrijf in Nederland of met de NFIA:
- Met de afspraak is urgentie gemoeid en het is noodzakelijk dat de afspraak in fysieke vorm plaats vindt.
- De afspraak dient aan tenminste een van de volgende voorwaarden te voldoen:
 1. Met het bezoek is een potentiële directe buitenlandse investering in Nederland van significante omvang gemoeid:
 - a. minimaal 5 nieuwe banen worden gecreëerd, of
 - b. minimaal € 500.000 wordt geïnvesteerd.
 2. Met het bezoek is een potentiële directe buitenlandse investering gemoeid die bijdraagt aan:
 - a. de versterking van het Nederlandse innovatievermogen, of
 - b. de verduurzaming van de Nederlandse economie, of
 - c. de verdere digitalisering van de Nederlandse economie
 3. Het bezoek is van groot economisch belang voor een specifieke in Nederland gevestigde organisatie:
 - a. De te bezoeken in Nederland gevestigde organisatie telt ten minste 10 fte en/of 2 miljoen jaaromzet.
 - b. Het belang van het bezoek blijkt bijvoorbeeld wanneer het bezoek essentieel is voor de doorgang van de dagelijkse functionaliteit en/of behoud en/of creatie van banen of het behouden en/of groeien van de omzet van het bedrijf.
- Na toetsing door de ambassade wordt door de ambassade een «Note Verbale» afgegeven aan de reiziger waarin toestemming wordt verleend voor de voorgenomen reis. In geval van twijfel wordt NFIA in Den Haag (in geval van een buitenlandse investering) of de directie Internationaal Ondernemen (DIO) van het Ministerie van BZ (in het geval van buitenlandse handel) geconsulteerd. De reiziger en het bedrijf dat betrokkene bezoekt moeten een verklaring tekenen, waarin zij verklaren dat de reiziger inderdaad een essentiële reis maakt die aantoonbaar bijdraagt aan de Nederlandse economie en samenleving en voldoet aan de hierboven gestelde voorwaarden.
- De reiziger dient de Note Verbale te tonen aan de Nederlandse grensautoriteiten.
- De reiziger moet tevens in het bezit zijn van een retourticket en bevestigde hotelreservering.
- Indien de reiziger visumplichtig is, zijn de reguliere voorwaarden voor het aanvragen van een visum onverminderd van toepassing.
- De reguliere grenscontroleprocedure op basis van de Schengengrenscode is van toepassing. In dat verband behouden de Nederlandse

grensautoriteiten altijd het recht om de reiziger de toegang te weigeren, als daar een reden toe is.

- Om het gezondheidsrisico zoveel mogelijk te mitigeren wordt de reiziger dringend geadviseerd zijn bezoeken kort te houden en contacten met anderen te beperken. Voor de reiziger gelden dan ook de Nederlandse regels rondom thuisquarantaine m.u.v. de zakelijke afspraken.
- Om risico's nog verder te beperken wordt voor de uitvoering van dit handelingskader een quotum ingesteld voor het aantal reizigers dat Nederland per maand zal mogen inreizen.
- De reiziger is gehouden aan de geldende coronamaatregelen in Nederland.

Topsporters

Het kabinet heeft ook besloten om de inreisbeperking te versoepelen voor topsporters uit landen waarvoor het EU-inreisverbod nog geldt voor Nederland. Vanwege de coronacrisis heeft de internationale topsport maandenlang nagenoeg stilgelegen. Vele sportliefhebbers kijken uit naar het weer kunnen volgen van internationale sportwedstrijden. Op dit moment worden internationale topsporters uit derde landen geconfronteerd met onder andere de belemmeringen van het EU-inreisverbod. Deelname aan internationale topsportevenementen en -wedstrijden wordt hierdoor bemoeilijkt en hiermee komen op termijn mogelijk de Olympische, EK- en WK-ambities in gevaar. In steeds meer Europese landen wordt een uitzonderingspositie gemaakt voor topsporters om te kunnen deelnemen aan wedstrijden en sportevenementen. Om het risico op verspreiding van het coronavirus te minimaliseren moet hiervoor aan bepaalde voorwaarden worden voldaan. Het kabinet wil ook de inreisbeperking van deze doelgroep versoepelen per 14 september a.s. onder de volgende voorwaarden:

- De topsporter en begeleidende staf moeten met een Note Verbale of uitnodigingsbrief van NOC*NSF of de KNVB en indien mogelijk met een geldig deelnamebewijs kunnen aantonen dat zij deelnemen aan een internationaal topsportevenement/toernooi of internationale topwedstrijd op het hoogste niveau, officieel erkend vanuit een geregistreerde internationale sportbond, waar Nederland bij is aangesloten.
- Voor visumplichtige topsporters en begeleidende staf geldt dat deze aan alle geldende voorwaarden moeten voldoen, inclusief het beschikken over voldoende financiële middelen voor de reis en het verblijf, en waarborgen voor een tijdige terugkeer. Dit kan ook in de vorm van een garantverklaring van de sportbond in Nederland. Bij de beslissing over de visumaanvraag wordt de mogelijkheid tot terugkeer betrokken.
- De topsporter en begeleidende staf moeten in het bezit zijn van een retourticket.
- De hierboven genoemde bewijsstukken zoals Note Verbale of uitnodigingsbrief, de deelnamebewijzen, verklaringen, retourticket en een eventuele garantverklaring, moeten bij aankomst in Nederland aan de grensautoriteiten worden overhandigd.
- De reguliere grenscontroleprocedure op basis van de Schengengrenscode is van toepassing. In dat verband hebben de Nederlandse grensautoriteiten altijd nog het recht om de sporter en begeleidende staf de toegang te weigeren, als daar een reden voor is.
- De topsporter en staf zijn gehouden aan de geldende coronamaatregelen in Nederland.

Culturele en creatieve sector, journalisten en onderzoekers

De coronacrisis heeft ook diepe sporen achtergelaten in de professionele culturele en creatieve sector. De sector sloot zijn deuren vrijwel direct en internationale samenwerking op hoog niveau ligt sindsdien stil. Sociaal, maatschappelijk en economisch is het van belang deze samenwerking te stimuleren en de internationale top weer de mogelijkheid te bieden naar Nederland te komen voor onder andere voorstellingen, optredens, exposities en ontwikkeling. Een versoepeling van de inreisbeperking voor hooggekwalificeerde en voor de doorgang van culturele en creatieve activiteiten onmisbare professionals uit deze sector is daarom wenselijk. Het gaat hierbij om professionals uit derde landen die niet op de veilige lijst van de EU staan en die uitgenodigd worden door een door het Rijk of Rijkscultuurfonds gesubsidieerde culturele instelling. Dit betreft specifiek activiteiten van culturele en creatieve organisaties die een meerjarige subsidie van de rijksoverheid of van de Rijkscultuurfondsen ontvangen voor de periode 2017–2020 of 2021–2024, waaraan professionals uit het buitenland, zoals gastdirigenten of -choreografen, een noodzakelijke bijdrage leveren, op uitnodiging van de betreffende Nederlandse culturele of creatieve instelling. De individuele fysieke aanwezigheid en inzetbaarheid van deze professionals is bepalend voor de algehele doorgang van de activiteiten van de betreffende instelling.

Ook een versoepeling van de inreisbeperking voor noodzakelijke journalistieke activiteiten in Nederland is van belang. Journalistiek is gebaat bij een snelle verslaglegging op de plek waar het nieuws zich afspeelt. In het kader van persvrijheid en wederkerigheid is het van belang dat de inreisbeperking wordt versoepeld van journalisten die in het bezit zijn van een perskaart van de International Federation of Journalists en die bezig zijn met actuele nieuwsvergaring waarvoor directe, fysieke aanwezigheid noodzakelijk is.

Tot slot acht het kabinet een versoepeling van de inreisbeperking voor specifieke onderzoekers noodzakelijk. Dit betreft onderzoekers betrokken bij volksgezondheid, zoals onderzoekers betrokken bij covid-onderzoek of wereldwijd kankeronderzoek. Daarnaast betreft het onderzoekers die voor hun onderzoek moeten reizen en waarvan het niet maken van de reis onevenredige schade veroorzaakt aan de continuïteit van het onderzoek. Daarbij kan gedacht worden aan het gebruik van grootschalige onderzoeksinfrastructuur en internationale samenwerkingsverbanden, zoals ESO en CERN.

Op grond van het voorgaande besluit het kabinet tot een versoepeling van de inreisbeperking voor hooggekwalificeerde professionals uit de culturele en de creatieve sector, journalisten en onderzoekers mits er een juridisch sluitend en werkbaar handelingskader is opgesteld. De voorwaarden voor het versoepelen van de inreisbeperking voor hooggekwalificeerde professionals uit de culturele en de creatieve sector en de noodzakelijke journalistieke en wetenschappelijke activiteiten worden opgesteld in overleg met de betrokken sectoren. Het kabinet streeft ernaar deze voorwaarden zo spoedig mogelijk vast te stellen, waarna ook voor de groepen die onder de voorwaarden vallen de inreisbeperking versoepeld kan worden.

De Nederlandse overheid monitort voortdurend de uitvoering van het EU-inreisverbod en de lijst van uitzonderingscategorieën. Veranderende gezondheidssituaties in Nederland en/of de landen buiten de EU/Schengen en het VK kunnen aanleiding zijn voor aanpassing of verscherping van het bovenstaande.

Uitzonderingen op het dringende advies tot thuisquarantaine

Naast de uitzonderingen op het EU-inreisverbod bestaat er ook een separate lijst met uitzonderingscategorieën op het dringende advies tot thuisquarantaine. Deze geldt zowel voor reizigers binnen de EU/Schengen en het VK, als ook voor reizigers buiten de EU/Schengen/VK.

Reizigers uit gebieden waarvoor vanwege verspreiding van het coronavirus een oranje of rood reisadvies van kracht is, worden, zoals u weet, bij aankomst in Nederland dringend geadviseerd 10 dagen in thuisquarantaine te gaan. Dit geldt dus voor reizigers uit landen met een oranje/rood reisadvies vanwege corona zowel binnen als buiten Europa. De 10-daagse thuisquarantaine voor reizigers uit risicogebieden is een belangrijke maatregel om import van COVID-19 uit het buitenland tegen te gaan. Reizigers die terugkeren uit een risicogebied hebben een hoger risico op besmetting gelopen, omdat in de omgeving waar zij zijn geweest veel besmettingen zijn. Daarmee vormen deze personen bij terugkomst in Nederland een potentiële bron van besmetting en derhalve een risico voor de volksgezondheid. Om dit risico te mitigeren geldt de 10-daagse quarantainemaatregel.

Met het opheffen van het EU-inreisverbod voor een selecte groep landen op 1 juli en het toestaan van meer reizen tussen de landen binnen Europa was het nodig om op zeer korte termijn tot een lijst te komen van reizigers voor wie een reis noodzakelijk is, maar die vanwege de aard van hun bezoek/werkzaamheden niet volledig in quarantaine kunnen gaan. Uw Kamer is hierover op 30 juni jl. per brief¹ geïnformeerd. Er is toen een aantal groepen aangewezen die, onder voorwaarden, werden uitgezonderd van het dringende advies tot thuisquarantaine. Dit gaat bijvoorbeeld om reizigers die naar Nederland komen om een begrafenis bij te wonen en dit niet kunnen doen als zij eerst in quarantaine moeten blijven. Ook grenswerkers behoren momenteel tot de huidige uitzonderingscategorieën. Wanneer zij in quarantaine zouden moeten na een bezoek aan het gebied waarin zij werken kan dit ingrijpende gevolgen hebben voor hun werk en inkomen. Ook hier is rekening gehouden met de continuïteit van transportprocessen. Daarom hoeven ook personen werkzaam in transport en zeevarenden op dit moment niet in thuisquarantaine wanneer zij reizen uit een risicogebied.

Diverse organisaties hebben zich gemeld bij verschillende departementen en verzocht ook uitgezonderd te worden van de thuisquarantainemaatregel. Wanneer groepen uitgezonderd worden op de thuisquarantainemaatregel, dienen de risico's voor de volksgezondheid die een dergelijke uitzondering met zich mee brengt gemitigeerd te worden. Immers, reizigers uit risicogebieden vormen een potentiële bron van besmetting, ongeacht het doel of de reden van de reis. Daarbij is het van belang dat deze groepen beperkt in omvang zijn. Op dit moment geldt voor een aantal groepen een uitzondering op het dringende advies tot 10-dagen thuisquarantaine bij aankomst in Nederland. Dat zijn:

- Grenswerkers;
- Personen werkzaam in het transport van goederen en ander transportpersoneel, voor zover noodzakelijk, dit omvat containerschepen, bulkschepen (bijvoorbeeld erts of steenkool), tankers (brandstoffen en chemicaliën), visserij, personen werkzaam in de energiesector, dus olie- en gasplatformen en windmolenparken alsmede offshorebedrijven die diensten verlenen aan deze sector, en flight crew;
- Transitpassagiers die via Nederland of een ander Schengenland naar een ander derde land willen reizen;

¹ Kamerstukken 24 804 en 25 295, nr. 135.

- Zeevarenden in het bezit van een zeemansboekje. De uitzonderingen gelden niet voor zeevarenden op commerciële jachten en pleziervaart.
- Diplomaten als zij in de uitoefening van hun functie reizen;
- Militairen als zij in de uitoefening van hun functie reizen;
- Personeel van internationale organisaties als zij in de uitoefening van hun functie reizen en personen uitgenodigd door internationale organisaties;
- Personeel van humanitaire organisaties als zij in de uitoefening van hun functie reizen;
- Personen die zwaarwegende redenen hebben om hun familie te bezoeken; hierbij gaat het om reizen in uitzonderlijke gevallen. Een uitzonderlijk geval is het bezoeken van een terminaal ziek familielid en het bijwonen van een begrafenis. Het is bedoeld voor de eerstegraads- en tweedegraadsfamilieleden.

Gezien de duur van de crisis en de maatschappelijke gevolgen en gevolgen voor professionele beroepsuitoefening die de thuisquarantainemaatregel met zich mee brengt is ook verkend welke groepen op dit moment toegevoegd kunnen worden aan de bestaande uitzonderingscategorieën. Hierbij is het van belang dat dit op een veilige manier kan en dat deze groepen beperkt zijn in omvang. Het kabinet heeft besloten de volgende reisdoelen toe te voegen aan de bestaande uitzonderingen op de thuisquarantainemaatregel:

- Reisdoel: Noodzakelijke dienstreizen van leden van een regering en/of ambtenaren: Dit betreft noodzakelijke uitgaande en inkomende dienstreizen van leden van een regering en/of ambtenaren.
- Reisdoel: Deelname aan topsport: Dit betreft deelname aan topsport door sporters die op het hoogste niveau van hun sport internationaal actief moeten zijn.
- Reisdoel: Noodzakelijke reizen waarmee aantoonbaar een bijdrage wordt geleverd aan het belang van de Nederlandse economie en samenleving: Dit betreft personen die naar Nederland reizen om werkzaamheden/investeringen in Nederland te kunnen starten of voort te kunnen zetten en die met hun reis aantoonbaar bijdraagt aan de Nederlandse economie en samenleving.
- Reisdoel: Journalistiek: Dit betreft journalisten met een perskaart van de International Federation of Journalists die bezig zijn met actuele nieuwsvergaring waarvoor directe, fysieke aanwezigheid noodzakelijk is.
- Reisdoel: Studeren over de grens (Grensstudenten): Dit betreft studenten die ingeschreven zijn bij een Nederlandse onderwijsinstelling en waarvan de vaste woonplaats buiten Nederland is (waar zij ook ingeschreven zijn) en studenten die ingeschreven zijn bij een onderwijsinstelling buiten Nederland en waarvan de vaste woonplaats in Nederland is (waar zij ook ingeschreven zijn).
- Reisdoel: Onderzoek: Dit betreft onderzoekers betrokken bij volksgezondheid, zoals onderzoekers betrokken bij covid-onderzoek of wereldwijd kankeronderzoek. Daarnaast betreft het onderzoekers die voor hun onderzoek moeten reizen en waarvan het niet maken van de reis onevenredige schade veroorzaakt aan de continuïteit van het onderzoek. Daarbij kan gedacht worden aan het gebruik van groot-schalige onderzoeksinfrastructuur en de rol van voor Nederlandse kennisinstellingen werkende onderzoekers in internationale samenwerkingsverbanden, zoals ESO en CERN.
- Reisdoel: Professionele culturele activiteiten: Dit betreft specifiek activiteiten van culturele en creatieve organisaties die een meerjarige subsidie van de rijksoverheid of van de Rijkscultuurfondsen ontvangen voor de periode 2017–2020 of 2021–2024, waaraan professionals uit het buitenland, zoals gastdirigenten of -choreografen, een noodzakelijke bijdrage leveren, op uitnodiging van de betreffende Nederlandse

culturele of creatieve instelling. De individuele fysieke aanwezigheid en inzetbaarheid van deze professionals is bepalend voor de algehele doorgang van de activiteiten van de betreffende instelling.

De formulering van deze reisdoelen wordt nog nader gespecificeerd zodat voor iedereen helder is wanneer sprake is van een reisdoel waarvoor de thuisquarantaine verlaten mag worden.

Aanpassing wijze van uitzonderen op thuisquarantaine

Gezien de duur van de crisis, een toename van het aantal reizigers van en naar landen met een verhoogd risico op corona besmetting en tegelijkertijd ook een vraag naar het uitzonderen van meer groepen mensen van het dringende advies tot thuisquarantaine is besloten om ook de wijze van uitzonderen op thuisquarantaine aan te passen en te verhelderen.

Het RIVM heeft VWS hier ook over geadviseerd (het volledige advies is als bijlage bij deze brief gevoegd)². Het RIVM geeft aan dat als er vanuit overheidswege wordt besloten om uitzonderingen op thuisquarantaine toe te staan, dat dan het uitgangspunt dient te zijn dat de duur van de onderbreking zo kort als mogelijk is en dat de quarantaineregels buiten de onderbreking om aangehouden worden. Dit betekent dat tijdens de onderbreking van de quarantaine sociale contacten vermeden worden, goed onderling afstand gehouden wordt, er niet gereisd wordt met het openbaar vervoer en goede hygiënemaatregelen worden genomen. De quarantaine mag niet onderbroken worden als men klachten heeft, als iemand in het gezin koorts heeft of benauwd is of als iemand een nauw contact is van een bewezen COVID-19-patiënt. Voor deze mensen geldt dus dat ze bij een bezoek aan een land of gebied met veel COVID-19 en/of na aankomst in Nederland uit zo'n gebied tijdens de quarantaineperiode hun contacten zoveel mogelijk beperken.

Mede op basis van dat advies van het RIVM en in ogenschouw nemend dat het dringende advies tot thuisquarantaine bestaat om risico's op verspreiding van het virus zoveel mogelijk te beperken, heeft het kabinet besloten om de uitzonderingen op thuisquarantaine anders vorm te geven.

Groepen mensen worden vanaf nu niet meer volledig uitgezonderd van thuisquarantaine. Er komt in plaats daarvan een lijst met (reis)doelen waarvoor reizigers uit hoog risicolanden vanwege corona tijdelijk de thuisquarantaine mogen verlaten. Dit geldt zowel voor nieuwe uitzonderingen zoals topsport en zakenreizen, als ook voor bestaande uitzonderingen zoals grenswerkers, transportpersoneel en uitzonderlijk familiebezoek. Met deze andere vormgeving wordt voorkomen dat er voor elke uitzonderingscategorie andere voorwaarden en eisen gelden. Voor iedereen geldt dan dat zij zich aan de leefregels voor thuisquarantaine horen te houden, tenzij zij vanwege een reisdoel dat is opgenomen in de lijst van uitzonderingen hiervan af mogen wijken.

Dit is in lijn met het RIVM-advies. Aanvullend heeft het RIVM ook geadviseerd dat voor het reisdoel «over de grens naar werk, school of studie te moeten», naast het naleven van de leefregels voor quarantaine in Nederland, de betreffende reiziger in het risicogebied ook contact met de lokale bevolking zoveel mogelijk hoort te vermijden. Dit geldt bijvoorbeeld voor grenswerkers, scholieren en studenten die over de grens naar school of universiteit gaan, de Koninklijke Marechaussee en personeel ten behoeve van civiele bescherming die aan beide kanten van de grens werken. Ook bus- en vrachtwagenchauffeurs vallen hieronder.

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Zorgpersoneel

Eerder dit jaar was er een ruimere uitzondering op quarantaine voor zorgmedewerkers, zij konden in overleg met de bedrijfsarts en/of GGD uitgezonderd worden van thuisquarantaine, omdat er een acute noodzaak was voor meer zorgcapaciteit. Dit was ook vastgelegd in de RIVM-richtlijn «testbeleid en inzet zorgmedewerkers buiten het ziekenhuis». Deze richtlijn is op 19 augustus op dit punt aangepast. Zorgmedewerkers kunnen sinds die datum alleen nog bij hoge uitzondering en alléén als de zorgcontinuïteit in het geding komt uitgezonderd worden van het dringende advies tot thuisquarantaine en moeten dan adequate persoonlijke beschermingsmiddelen toepassen.

Ingang aanpassingen uitzonderingen op thuisquarantaine

In de komende week zal ook alle informatie en communicatie over uitzonderingen op thuisquarantaine worden aangepast in lijn met de in deze brief aangekondigde wijzigingen. Het is hierbij van belang dat de reisdoelen die eerder in deze brief genoemd zijn nader afgebakend worden, zodat het in de communicatie duidelijk is welke personen zich onder de uitzonderingen kunnen scharen. De benaming van de reisdoelen kan daardoor nog enigszins wijzigen. Het is van belang dat er eenduidig gecommuniceerd wordt over de nieuw toegevoegde uitzonderingen en de aangepaste wijze van uitzonderen. Om te zorgen dat er eenduidige communicatie is zal deze nieuwe vorm van uitzonderen ingaan per 14 september 2020.

Conclusie

De versoepeling van het EU-inreisverbod voor reizigers die een reis maken die aantoonbaar bijdraagt aan de Nederlandse economie en samenleving gaat in per 21 september a.s. en de versoepelingen met betrekking op topsporters gaat in per 14 september. De ingangsdatum voor aanpassingen van de uitzonderingen op thuisquarantaine is 14 september.

De Nederlandse overheid monitort voortdurend de uitvoering van het EU-inreisverbod, de lijst van uitzonderingscategorieën en de opvolging van de coronamaatregelen in Nederland. Veranderende gezondheidssituaties in Nederland en/of de landen buiten de EU/Schengen en het VK kunnen aanleiding zijn voor aanpassing of verscherping van het bovenstaande.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus